

Pozmeňujúci návrh

**poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Erika TOMÁŠA, Milana KRAJNIAKA,
Miloša SVRČEKA, Jozefa LUKÁČA**

**k návrhu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Miloša Svrčka a Jozefa
Lukáča na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom
poistení v znení neskorších predpisov
(tlač 1397)**

1. V čl. I sa za bod 4 vkladajú nové body 5 až 13, ktoré znejú:

„5. V § 82 odseky 1 až 3 znejú:

„(1) Dôchodková dávka vyplácaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a dôchodková dávka priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje o percento

a) medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov vykázané štatistickým úradom za prvých deväť mesiacov kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, alebo

b) určené podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 4a, ak sa dôchodková dávka v kalendárnom roku, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, zvýšila podľa odseku 2 alebo bola určená z tejto dôchodkovej dávky.

(2) Ak kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov od posledného zvyšovania dôchodkových dávok presiahne päť percent, dôchodková dávka vyplácaná k prvému dňu príslušného kalendárneho mesiaca a dôchodková dávka priznaná od prvého dňa príslušného kalendárneho mesiaca do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje o percento tohto rastu vykázané štatistickým úradom; posledným sledovaným mesiacom na účely vykázania kumulatívneho medzimesačného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov je jún príslušného kalendárneho roka.

(3) Príslušný kalendárny rok je rok, v ktorom sa zvýšenie dôchodkových dávok vykonáva. Príslušný kalendárny mesiac je tretí kalendárny mesiac po kalendárnom mesiaci, v ktorom bol štatistickým úradom vykázaný kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov podľa odseku 2. Ak sa dôchodková dávka zvyšuje podľa

a) odseku 1, dôchodková dávka vyplácaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje od 1. januára príslušného kalendárneho roka a dôchodková dávka priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje odo dňa jej priznania,

b) odseku 2, dôchodková dávka vyplácaná k prvému dňu príslušného kalendárneho mesiaca sa zvyšuje od tohto dňa a dôchodková dávka priznaná od prvého dňa príslušného kalendárneho mesiaca do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje odo dňa jej priznania.“.

6. V § 82 odsek 8 znie:

„(8) Vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok a sirotsky dôchodok sa v príslušnom kalendárnom roku nezvyšujú v rozsahu percentuálneho zvýšenia, v ktorom bol v príslušnom kalendárnom roku zvýšený starobný dôchodok, predčasný starobný

dôchodok alebo invalidný dôchodok, z ktorého bola suma vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku a sirotského dôchodku určená.“.

7. V § 89 odsek 8 znie:

„(8) Úrazová renta vyplácaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a úrazová renta priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje o percento

- a) medziročného rastu spotrebiteľských cien vykázané štatistickým úradom za prvých deväť mesiacov kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, alebo
- b) určené podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 4b, ak sa úrazová renta v kalendárnom roku, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, zvýšila podľa odseku 9.“.

8. V § 89 sa za odsek 8 vkladá nový odsek 9, ktorý znie:

„(9) Ak kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien od posledného zvyšovania úrazových rent presiahne päť percent, úrazová renta vyplácaná k prvému dňu príslušného kalendárneho mesiaca a úrazová renta priznaná od prvého dňa príslušného kalendárneho mesiaca do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje o percento tohto rastu vykázané štatistickým úradom; posledným sledovaným mesiacom na účely vykázania kumulatívneho medzimesačného rastu spotrebiteľských cien je jún príslušného kalendárneho roka.“.

Doterajší odsek 9 sa označuje ako odsek 10.

9. V § 89 odsek 10 znie:

„(10) Príslušný kalendárny rok je rok, v ktorom sa zvýšenie úrazových rent vykonáva. Príslušný kalendárny mesiac je tretí kalendárny mesiac po kalendárnom mesiaci, v ktorom bol štatistickým úradom vykázaný kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien podľa odseku 9. Ak sa úrazová renta zvyšuje podľa

- a) odseku 8, úrazová renta vyplácaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje od 1. januára príslušného kalendárneho roka a úrazová renta priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje odo dňa jej priznania,
- b) odseku 9, úrazová renta vyplácaná k prvému dňu príslušného kalendárneho mesiaca sa zvyšuje od tohto dňa a úrazová renta priznaná od prvého dňa príslušného kalendárneho mesiaca do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje odo dňa jej priznania.“.

10. V § 93 ods. 3 sa za slová „ods. 8“ vkladajú slová „až 10“.

11. V § 94 odsek 4 znie:

„(4) Sumy uvedené v odsekoch 2 a 3 platné ku dňu zvýšenia úrazovej renty podľa § 89 ods. 8 a 9 sa odo dňa zvýšenia úrazovej renty zvyšujú o príslušné percento zvýšenia úrazovej renty.“.

12. V § 226 ods. 1 písm. r) štvrtý bod a piaty bod znejú:

„4. percento zvýšenia dôchodkovej dávky podľa

- 4a. § 82 ods. 1 najneskôr do 30. novembra kalendárneho roka predchádzajúceho príslušnému kalendárnemu roku,

- 4b. § 82 ods. 2 najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom štatistický úrad vykázal kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov podľa § 82 ods. 2, a
 - 5. percento zvýšenia úrazovej renty podľa
 - 5a. § 89 ods. 8 najneskôr do 30. novembra kalendárneho roka predchádzajúceho príslušnému kalendárnemu roku,
 - 5b. § 89 ods. 9 najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom štatistický úrad vykázal kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien podľa § 89 ods. 9,“.
13. V § 233 ods. 5 písmeno b) znie:
- „b) Sociálnej poisťovni
- 1. každoročne do
 - 1a. 30. apríla sumu priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky,
 - 1b. 31. októbra percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov podľa § 82 ods. 1 písm. a),
 - 1c. 31. októbra percento medziročného rastu spotrebiteľských cien podľa § 89 ods. 8 písm. a),
 - 1d. 10. decembra sumu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej za tretí štvrt'rok predchádzajúceho kalendárneho roka,
 - 2. bezodkladne percento
 - 2a. kumulatívneho medzimesačného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov podľa § 82 ods. 2,
 - 2b. kumulatívneho medzimesačného rastu spotrebiteľských cien podľa § 89 ods. 9.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Tieto body nadobúdajú účinnosť 1. januára 2024, čo sa premietne do článku o účinnosti.

Odôvodnenie:

K bodom 5 až 6

S účinnosťou od 1. januára 2024 zákonom č. 71/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, boli novelizované niektoré ustanovenia upravujúce zvyšovanie dôchodkových dávok (ďalej len „dôchodky“) tak, aby bolo možné, okrem pravidelného ročného zvyšovania dôchodkov v januári, reagovať na rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov aj skôr, a to v zásade vždy vtedy, ak miera inflácie vykázaná za obdobie, ktoré začína kalendárnym mesiacom, v ktorom boli dôchodky naposledy zvyšované, presiahne päť percent.

Z dôvodu potreby zabezpečenia správnej vykonateľnosti ustanovení o zvyšovaní dôchodkov sa tieto ustanovenia upravujú a terminologicky spresňujú s rešpektovaním pôvodného zámeru tak, aby sa automat na zvyšovanie dôchodkov aktivoval vždy, ak inflácia za domácnosti dôchodcov dosiahne za obdobie, ktoré začína kalendárnym mesiacom, v ktorom boli dôchodky naposledy zvyšované, zákonom určenú mieru, teda viac ako päť percent.

Dôchodky sa každoročne zvyšujú o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov, ktoré vykázal Štatistický úrad Slovenskej republiky (ďalej len „Štatistický úrad“) za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka. V záujme zabezpečenia lepšej ochrany reálnej hodnoty (kúpyschopnosti) dôchodkov sa sledované obdobie na účely zvyšovania dôchodkov poslednou novelou predĺžilo z doterajších prvých šesť kalendárnych mesiacov na prvých deväť kalendárnych mesiacov kalendárneho roka.

Právna úprava navrhnutá v § 82 ods. 1 písm. b) má za úlohu zabrániť opakovanému zvyšovaniu dôchodkov o percento, o ktoré sa už mimoriadne zvýšili v predchádzajúcom kalendárnom roku.

Ustanovením § 82 ods. 2 sa spresňuje právna úprava ukladajúca povinnosť vykonať mimoriadne zvýšenie dôchodkov v zásade vždy, ak miera inflácie za domácnosti dôchodcov vykázaná za obdobie, ktoré začína kalendárnym mesiacom, v ktorom boli dôchodky naposledy zvyšované, a končiace kalendárnym mesiacom, za ktorý miera inflácie za domácnosti dôchodcov presiahla v úhrne päť percent (ďalej len „príslušné obdobie“). Navrhuje sa, aby sa dôchodky zvýšili o percento inflácie za domácnosti dôchodcov, ktoré bolo Štatistickým úradom vykázané za príslušné obdobie.

Právna úprava § 82 ods. 3 definuje príslušný kalendárny rok a príslušný kalendárny mesiac a ustanovuje deň, od ktorého sa dôchodky zvýšia, a to tak na účely zvyšovania podľa odseku 1 ako aj na účely zvyšovania podľa odseku 2. Dôchodky sa vyplácajú na mesačné obdobie vopred a preto je nevyhnutné, za účelom prípravy na mimoriadne zvýšenie dôchodkov, zabezpečiť pre Sociálnu poisťovňu dostatočný časový priestor pre jej realizáciu. Z uvedeného dôvodu sa navrhuje aby sa mimoriadne zvyšovanie dôchodkov zrealizovalo v treťom kalendárnom mesiaci po oznámení Štatistického úradu, že inflácia za príslušné obdobie sa zvýšila o viac ako päť percent, t. j. aby mala Sociálna poisťovňa na prípravu mimoriadneho zvýšenia aspoň dva kalendárne mesiace po tomto oznámení.

Príklad: Dôchodky sa zvyšujú od 1. januára (pravidelná valorizácia). Obdobie, ktoré sa sleduje na účely mimoriadnej valorizácie začína od posledného zvyšovania dôchodkov, teda od januára (t. j. medzimesačný rast za mesiac január voči mesiacu december). V marci presiahne kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov zákonom stanovenú hranicu 5 % a bol by 5,5 % (t. j. v úhrne za obdobie január až marec). Štatistický úrad oznámi túto informáciu v nasledujúcom mesiaci, teda v apríli. Nakoľko na prípravu mimoriadneho zvýšenia dôchodkov sú potrebné dva kalendárne mesiace, dôchodky budú mimoriadne zvýšené o 5,5 % v júli, t. j. v treťom kalendárnom mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom Štatistický úrad oznámil, že rast inflácie bol 5,5 %. Nakoľko posledným sledovaným mesiacom na účely vykázania kumulatívneho medzimesačného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov je jún, dôchodky sa následne budú valorizovať pravidelnou valorizáciou od 1. januára nasledujúceho roka, v ktorej sa zohľadní percento, o ktoré boli dôchodky mimoriadne zvýšené v predchádzajúcom roku.

Ak medziročný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov dosiahne za prvých deväť kalendárnych mesiacov príslušného kalendárneho roka úroveň napríklad 13 % a v predchádzajúcom kalendárnom roku sa dôchodky zvyšovali podľa § 82 ods. 2 napríklad o spomínaných 5,5 %, percento zvyšovania dôchodkov a vybraných úrazových dávok v januári príslušného kalendárneho roka sa určí podľa vzorca v prílohe nasledovne: v prvom kroku sa určí výsledok podielu $(1+13\%)/(1+5,5\%) = 1,13/1,055 = 1,071$. Od tejto hodnoty sa odpočíta číslo 1 a zoberie sa vyššia z hodnôt 0,07109 a 0, čo je číslo 0,07109, ktoré následne prevedieme na percento a zaokrúhlime na jedno desatinné miesto nahor 7,2 %. Takto vypočítaná hodnota predstavuje percento zvyšovania dôchodkov v príslušnom kalendárnom roku za predpokladu, že sa tieto dôchodky zvyšovali v predchádzajúcom kalendárnom roku podľa § 82 ods. 2 o 5,5 %. V končenom dôsledku sa teda dôchodok bude za obdobie kalendárneho roka zvyšovať o 13 %. Rozdiel spočíva v tom, že o 7,2 % sa zvyšuje dôchodok, ktorý už bol zvýšený o 5,5 %. Uvedená zásada sa použije aj na dôchodky, ktorých suma bola vymeraná z dôchodku zvýšeného v predchádzajúcom kalendárnom roku podľa § 82 ods. 2 o 5,5 %. Príklad sa rovnako vzťahuje aj na zvýšenie vybraných úrazových dávok podľa § 89 ods. 9 tak, aby nedochádzalo k viacnásobnému zohľadňovaniu nárastu spotrebiteľských cien v rámci mechanizmu zvyšovania dôchodkov a vybraných úrazových dávok. Navrhované nové znenie § 82 ods. 8 spresňuje pravidlo, ktoré zabráni duplicitnému zvýšeniu vdovského, vdoveckého a sirotského dôchodku, ktorých suma bola určená zo sumy dôchodku zomretého poistenca, ktorý už bol zvýšený pravidelnou alebo mimoriadnou valorizáciou.

K bodom 7 až 11

Rovnako ako dôchodky sa pravidelne zvyšujú aj vybrané úrazové dávky, ktorých zvýšenie sa odvíja od inflácie. Predloženým návrhom sa preto navrhuje zmena právnej úpravy v ustanoveniach § 89 ods. 9 a 10, § 93 ods. 3 a § 94 ods. 4, ktorá umožní, aby sa za rovnakých podmienok ako pri dôchodkoch automaticky aktivoval aj mechanizmus mimoriadneho zvyšovania vybraných úrazových dávok z dôvodu rastu inflácie.

K bodu 12

Navrhuje sa upraviť dátum, do ktorého je Sociálna poisťovňa povinná zverejňovať na svojom webovom sídle percento pravidelného zvyšovania dôchodkov a percento pravidelného zvyšovania vybraných úrazových dávok od 1. januára, a to z dôvodu predĺženia referenčného obdobia z doterajších prvých šesť kalendárnych mesiacov na prvých deväť kalendárnych mesiacov kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Navrhuje sa rozšíriť údaje, ktoré je Sociálna poisťovňa povinná zverejňovať na svojom webovom sídle o percento mimoriadneho zvýšenia dôchodkov a vybraných úrazových dávok. Percento zvýšenia zodpovedá percentu inflácie vykazanej Štatistickým úradom za príslušné obdobie.

K bodu 13

Navrhuje sa upraviť dátum, do ktorého je Štatistický úrad povinný Sociálnej poisťovni oznámiť percento medziročného rastu inflácie za domácnosti dôchodcov a percento medziročného rastu inflácie na účely pravidelného zvyšovania dôchodkov a vybraných úrazových dávok od 1. januára, a to z dôvodu predĺženia referenčného obdobia z doterajších prvých šesť kalendárnych mesiacov na prvých deväť kalendárnych mesiacov.

Navrhuje sa uložiť Štatistickému úradu povinnosť Sociálnej poisťovni oznámiť kumulatívnu mieru inflácie za domácnosti dôchodcov na účely mimoriadneho zvyšovania dôchodkov a kumulatívnu mieru inflácie na účely mimoriadneho zvyšovania vybraných úrazových dávok.

Štatistický úrad je povinný ihneď oznámiť percento inflácie, ak zistí, že kumulatívna miera inflácie za príslušné obdobie presiahla päť percent.

2. Čl. I sa dopĺňa bodmi 7 až 9, ktoré znejú:

„7. Za § 293fza sa vkladajú § 293fzb až 293fze, ktoré vrátane nadpisu nad § 293fzb znejú:

„Prechodné ustanovenia účinné od 1. júla 2023

§ 293fzb

(1) Ak kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov za obdobie od 1. júla 2022 do 31. marca 2023 presiahne päť percent, dôchodková dávka vyplácaná k 1. júlu 2023 sa zvyšuje od 1. júla 2023 o percento tohto rastu vykázané štatistickým úradom a dôchodková dávka priznaná od 1. júla 2023 do 31. decembra 2023 sa zvyšuje odo dňa jej priznania o percento tohto rastu vykázané štatistickým úradom.

(2) Na zvýšenie dôchodkovej dávky podľa odseku 1 platí § 82 ods. 3 až 9 rovnako.

§ 293fzc

(1) Ak kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien za obdobie od 1. júla 2022 do 31. marca 2023 presiahne päť percent, úrazová renta vyplácaná k 1. júlu 2023 sa zvyšuje od 1. júla 2023 o percento tohto rastu vykázané štatistickým úradom a úrazová renta priznaná od 1. júla 2023 do 31. decembra 2023 sa zvyšuje odo dňa jej priznania o percento tohto rastu vykázané štatistickým úradom.

(2) Na zvyšovanie pozostalostnej úrazovej renty platí odsek 1 rovnako.

(3) Sumy jednorazového odškodnenia podľa § 94 ods. 2 a 3, náhrady nákladov spojených s liečením podľa § 100 ods. 2, náhrady nákladov spojených s pohrebom podľa § 101 ods. 3, náhrady výdavkov podľa § 101 ods. 5 a náhrady výdavkov za ubytovanie podľa § 205 ods. 1 platné ku dňu zvýšenia úrazovej renty podľa odseku 1 sa odo dňa tohto zvýšenia zvyšujú o percento zvýšenia úrazovej renty podľa odseku 1.

§ 293fzd

(1) Štatistický úrad oznámi Sociálnej poisťovni do 3. júla 2023

a) percento kumulatívneho medzimesačného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov podľa § 293fzb ods. 1,

- b) percento kumulatívneho medzimesačného rastu spotrebiteľských cien podľa § 293fzc ods. 1.
- (2) Sociálna poisťovňa zverejní na svojom webovom sídle do 15 dní odo dňa oznámenia podľa
 - a) odseku 1 písm. a) percento zvýšenia dôchodkovej dávky podľa § 293fzb ods. 1,
 - b) odseku 1 písm. b) percento zvýšenia úrazovej renty podľa § 293fzc ods. 1.

§ 293fze

- (1) Štatistický úrad oznámi Sociálnej poisťovni do
 - a) 30. septembra 2023
 - 1. percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov za prvý polrok roka 2023,
 - 2. percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za prvý polrok roka 2023,
 - b) 31. októbra 2023
 - 1. percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov za prvých deväť kalendárnych mesiacov roka 2023,
 - 2. percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za prvých deväť kalendárnych mesiacov roka 2023.
- (2) Sociálna poisťovňa na svojom webovom sídle zverejní do 30. novembra 2023
 - a) percento zvýšenia dôchodkovej dávky podľa § 82 ods. 1 pre rok 2024,
 - b) percento zvýšenia úrazovej renty podľa § 89 ods. 8 pre rok 2024 .
- (3) V roku 2023 sa § 226 ods. 1 písm. r) štvrtý bod a piaty bod a § 233 ods. 5 písm. b) druhý bod a tretí bod neuplatňujú.“.

8. Za § 293ga sa vkladajú § 293gb a 293gc, ktoré vrátane nadpisu nad § 293gb znejú:

„Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2024 § 293gb

- (1) Ak je percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov vykázané štatistickým úradom za prvý polrok roka 2023 vyššie ako percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov vykázané štatistickým úradom za prvých deväť kalendárnych mesiacov roka 2023, na určenie percenta zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2024 podľa § 82 ods. 1 sa použije percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov vykázané štatistickým úradom za prvý polrok roka 2023; vzorec na určenie percenta zvýšenia dôchodkovej dávky podľa § 82 ods. 1 písm. b) v roku 2024 sa upraví primerane.
- (2) Ak je percento medziročného rastu spotrebiteľských cien vykázané štatistickým úradom za prvý polrok roka 2023 vyššie ako percento medziročného rastu spotrebiteľských cien vykázané štatistickým úradom za prvých deväť kalendárnych mesiacov roka 2023, na určenie percenta zvýšenia úrazovej renty v roku 2024 podľa § 89 ods. 8 sa použije percento medziročného rastu spotrebiteľských cien vykázané štatistickým úradom za prvý polrok roka 2023; vzorec na určenie percenta zvýšenia úrazovej renty podľa § 89 ods. 8 písm. b) v roku 2024 sa upraví primerane.

§ 293gc

- (1) Na účely zvýšenia dôchodkovej dávky podľa § 82 ods. 1 sa zvýšenie dôchodkovej dávky podľa § 293fzb ods. 1 považuje za zvýšenie dôchodkovej dávky podľa § 82 ods. 2.
- (2) Na účely zvýšenia úrazovej renty podľa § 89 ods. 8 a pozostalostnej úrazovej renty podľa § 93 ods. 3 a na účely zvýšenia súm jednorazového odškodnenia podľa § 94 ods. 2 a 3, sumy náhrady nákladov spojených s liečením podľa § 100 ods. 2, sumy náhrady nákladov spojených s pohrebom podľa § 101 ods. 3, sumy náhrady výdavkov podľa § 101 ods. 5 a sumy náhrady výdavkov za ubytovanie podľa § 205 ods. 1 sa zvýšenie úrazovej renty podľa § 293fzc ods. 1 považuje za zvýšenie úrazovej renty podľa § 89 ods. 9.“.

9. Za prílohu č. 4 sa vkladajú príloha č. 4a a príloha č. 4b, ktoré vrátane nadpisov znejú:

„Príloha č. 4a
k zákonu č. 461/2003 Z. z.

VZOREC NA URČENIE PERCENTA ZVÝŠENIA DÔCHODKOVEJ DÁVKY PODĽA § 82 ods. 1 písm. b)

Percento zvýšenia dôchodkovej dávky podľa § 82 ods. 1 písm. b) sa určí podľa tohto vzorca:

$$p_{január} = \max \left\{ 0; \left[\frac{(1 + p_z)}{\prod_{i=1}^n (1 + p_i)} \right] - 1 \right\}$$

kde:

- $p_{január}$ je percento zvýšenia dôchodkovej dávky v príslušnom kalendárnom roku podľa § 82 ods. 1 písm. b);
- p_z je percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov vykázané štatistickým úradom za prvých deväť mesiacov kalendárneho roka, ktorý bezprostredne predchádza príslušnému kalendárnemu roku;
- p_i je percento zvýšenia dôchodkovej dávky podľa § 82 ods. 2 v kalendárnom roku, ktorý bezprostredne predchádza príslušnému kalendárnemu roku;
- n je počet zvýšení dôchodkovej dávky podľa § 82 ods. 2 v kalendárnom roku, ktorý bezprostredne predchádza príslušnému kalendárnemu roku.

Percento zvýšenia dôchodkovej dávky $p_{január}$ sa zaokrúhľuje na jedno desatinné miesto nahor.

Príloha č. 4b
k zákonu č. 461/2003 Z. z.

VZOREC NA URČENIE PERCENTA ZVÝŠENIA ÚRAZOVEJ RENTY PODĽA § 89 ods. 8 písm. b)

Percento zvýšenia úrazovej renty podľa § 89 ods. 8 písm. b) sa určí podľa tohto vzorca:

$$p_{\text{január}} = \max \left\{ 0; \left[\frac{(1 + p_z)}{\prod_{i=1}^n (1 + p_i)} \right] - 1 \right\}$$

kde:

- $p_{\text{január}}$ je percento zvýšenia úrazovej renty v príslušnom kalendárnom roku podľa § 89 ods. 8 písm. b);
- p_z je percento medziročného rastu spotrebiteľských cien vykázané štatistickým úradom za prvých deväť mesiacov kalendárneho roka, ktorý bezprostredne predchádza príslušnému kalendárnemu roku;
- p_i je percento zvýšenia úrazovej renty podľa § 89 ods. 9 v kalendárnom roku, ktorý bezprostredne predchádza príslušnému kalendárnemu roku;
- n je počet zvýšení úrazovej renty podľa § 89 ods. 9 v kalendárnom roku, ktorý bezprostredne predchádza príslušnému kalendárnemu roku.

Percento zvýšenia úrazovej renty $p_{\text{január}}$ sa zaokrúhľuje na jedno desatinné miesto nahor.“.

Bod 7 nadobúda účinnosť 1. júla 2023 a body 8 a 9 nadobúdajú účinnosť 1. januára 2024, čo sa premietne do článku o účinnosti.

Odôvodnenie:

K bodu 7

Platné právne predpisy, aj po novelizácii vykonanej zákonom č. 71/2023 Z. z., umožňujú očakávaný prudký nárast inflácie zohľadniť vo vzťahu k ochrane reálnej hodnoty dôchodkov až od 1. januára 2024. Predkladaný návrh umožňuje vykonať mimoriadne zvýšenie dôchodkov už v roku 2023 za splnenia podmienky, že kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien za sledované obdobie za domácnosti dôchodcov presiahne päť percent.

Okrem dôchodkov sa pravidelne zvyšujú aj vybrané úrazové dávky, ktorých zvýšenie sa odvíja od celkového rastu spotrebiteľských cien v hospodárstve SR, kde sa predpokladá v sledovanom období rovnaký trend ako v prípade rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov. Predloženým návrhom sa preto navrhuje umožniť v roku 2023 mimoriadne zvýšiť aj vybrané úrazové dávky.

Navrhuje sa uložiť Štatistickému úradu Slovenskej republiky (ďalej len „Štatistický úrad“) povinnosť oznámiť Sociálnej poisťovni mieru inflácie za domácnosti dôchodcov a mieru inflácie 3. júla 2023. Súčasne sa navrhuje uložiť Štatistickému úradu povinnosť oznámiť Sociálnej poisťovni mieru inflácie za domácnosti dôchodcov a mieru inflácie za prvý polrok roku 2023 do 30. septembra 2023 a za prvých deväť kalendárnych mesiacov roku 2023 do 31. októbra 2023.

Následne sa navrhuje zvýšiť dôchodkové dávky a vybrané úrazové dávky o príslušné percento vykázané Štatistickým úradom. Z dôvodu uplatnenia tzv. mimoriadnej valorizácie dôchodkových dávok a vybraných úrazových dávok v roku 2023, bude pri určovaní percenta zvyšovania

dôchodkových dávok a vybraných úrazových dávok v následnej januárovej valorizácii v roku 2024 zohľadnené príslušné percento mimoriadneho zvýšenia dôchodkových dávok, resp. vybraných úrazových dávok.

K bodu 8

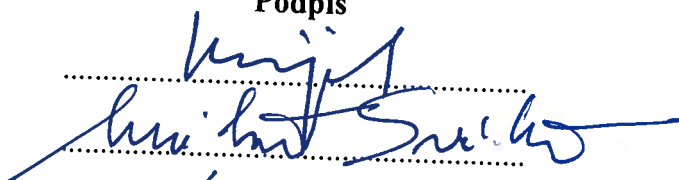
Navrhuje sa zaviesť alternatívu pre prípad, ak miera inflácie za prvý polrok roka 2023 bude vyššia ako za prvých deväť kalendárnych mesiacov roka 2023, čo by malo negatívny vplyv na zvyšovanie dôchodkov v roku 2024. Z uvedeného dôvodu sa v prípade, ak nastane takáto situácia, navrhuje v roku 2024 zvyšovať dôchodky a úrazové dávky na základe rastu inflácie zistenej za prvý polrok 2023.

K bodu 9

Vzorce uvedené v prílohe č. 4a a č. 4b slúžia na určenie úpravy percenta valorizácie dôchodkov a vybraných úrazových dávok, a to tak, aby ich suma zvýšená v januári príslušného kalendárneho roka bola rovnaká, ako keby sa v predchádzajúcom kalendárnom roku mimoriadne nezvýšili, inými slovami povedané vzorec na určenie percenta zvyšovania dôchodkov a vybraných úrazových dávok v príslušnom kalendárnom roku zabezpečuje zohľadnenie percenta zvyšovania dôchodkov podľa § 82 ods. 2 a zvyšovania vybraných úrazových dávok podľa § 89 ods. 9, tak aby nedochádzalo k viacnásobnému zohľadňovaniu nárastu spotrebiteľských cien v rámci mechanizmu zvyšovania dôchodkov a vybraných úrazových dávok. Ak výsledok úpravy bude mať zápornú hodnotu, dôchodky a vybrané úrazové dávky sa v januári príslušného kalendárneho roka nezvýšia.

Mechanizmus určený vzorcom nahrádza pôvodný zámer predkladateľa, v rámci ktorého sa navrhovalo na zvyšovanie dôchodkov porovnávať sumy dôchodkov v rôznom čase. Vzhľadom na to, že suma dôchodkov sa v čase mení nielen z dôvodu valorizácie, ale aj napr. z dôvodu prehodnotenia krátenia predčasných starobných dôchodkov, zvýšenia za ďalšie obdobie dôchodkového poistenia a pod. bolo nevyhnutné tento mechanizmus upraviť tak, aby sa valorizačný mechanizmus od týchto okolností abstrahoval a nárast cenovej úrovne systémovým spôsobom preniesol do následného zvýšenia dôchodkov a vybraných úrazových dávok. Podrobný popis vzorca aj so simulačným príkladom je uvedený v odôvodnení k bodom 5 až 7.

POZMEŇUJÚCI A DOPLŇUJÚCI NÁVRH
 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky **ERIKA TOMÁŠA,**
MILANA KRAJNIAKA, Miloša SVRČEKA, Jozefa LUKÁČA
 k návrhu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Miloša Svrčka a Jozefa
 Lukáča na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom
 poistení v znení neskorších predpisov (tlač 1397)

Meno a priezvisko	Podpis
1. Milan Krajniak	
2. Miloš Svrček	
3. Jozef Lukáč	
4. Jozef Karachuta	
5. PETER PČOLINSKY	
6. PETRA HAPPELOVA	
7. ADRIANA PČOLINSKA	
8. ĽUDOVIT KRYN	
9. IGOR KAŠPER	
10. MONIKA PETER	
11. ĽUDOVIT COCA	
12. ŠTEFAN HOLY	
13. ERIK TOMÁŠ	
14. LÚBICA LAŠÁKOVÁ	
15. RÓBERT PUCI	
16. RICHARD RAŠI	
17. PETER PEZZEGNI	
18.	
19.	
20.	